

EKONOMSKI FAKULTET – Podgorica

Analiza obrtne imovine
Analiza investiranog kapitala
Analiza efikasnosti imovine

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Obrtna sredstva su dio poslovnih sredstava koja svoju vrijednost, po pravilu, odjednom prenose na proizvod nove upotrebne vrijednosti.

Pod obrtnim sredstvom se smatra sredstvo koje se u jednom ciklusu reprodukcije transformiše iz po etnog pojavaog oblika – novac u završni pojavaog oblik – novac.

Formiranje bilansa stanja

Klasifikacija i poredak bilansanih pozicija u bilansu stanja

Neka imovina se klasifikuje kao obrtna imovina ako ispunjava sledeće kriterijume (MRS 1 Prezentacija FI, paragraf 66)

- Ako se očekuje da će biti realizovana, ili se drži za trgovanje ili potrošnju, u toku uobičajenog poslovnog ciklusa
- Ako se drži prvenstveno za trgovanje
- Ako se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci posle izveštajnog perioda, ili
- ako se radi o gotovini ili o ekvivalentima gotovine (definisano u MRS 7); osim kada je ograničena njena razmjena ili korišćenje za izmirenje obaveze tokom najmanje 12 meseci posle izveštajnog perioda.

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Obrtna sredstva su sredstva iji je koeficijent obrta jednak 1 ili ve i od 1.

Obrtna sredstva se mogu javiti u:

- nov anom obliku**
- nenov anom (robnom) obliki**
- prelaznom obliku**

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Novac predstavlja po etni i završni oblik obrtnih sredstava

N – R – P – R1 – N1

ANALIZA OBRRTNE IMOVINE

Robni oblik obrtnih sredstava može biti u vidu:

- **sirovina i materijala (R)**
- **nedovršene proizvodnje (P)**
- **gotovih proizvoda (R1)**

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

- **sirovina i materijala**

Sirovine i materijal predstavljaju vrijednosti koje e u procesu proizvodnje biti transformisane u proizvod nove upotrebne vrijednosti, odnosno gotov proizvod.

Nedovršena proizvodnja predstavlja vrijednost proizvoda nove upotrebne vrijednosti ija je proizvodnja otpo elaa nije završena. Ta vrednost se sastoji od troškova koji se uklju uju u cenu koštanja. Ovde spadaju i sopstveni poluproizvodi koji e biti utrošeni za proizvodnju gotovog proizvoda.

Gotovi proizvodi predstavljaju vrednost u visini cene koštanja proizvoda nove upotrebne vrednosti.

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Prelazni oblik obrtnih sredstava predstavlja vrijednost potraživanja, koja mogu nastati po osnovu:

- **prodaje gotovih proizvoda**
- **davanja avansa dobavlja ima**
- **davanja kratkoro nog kredita**

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Prelazni oblik obrtnih sredstava transformišu se u robu ili u novac:

- **potraživanja od kupaca novac**
- **avansi dati dobavlja ima robu**
- **dati kratkoro ni krediti novac**

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Analiza strukture

Analiza strukture obrtne imovine zahtijeva njeno **grupisanje** prema **stepenu likvidnosti**.

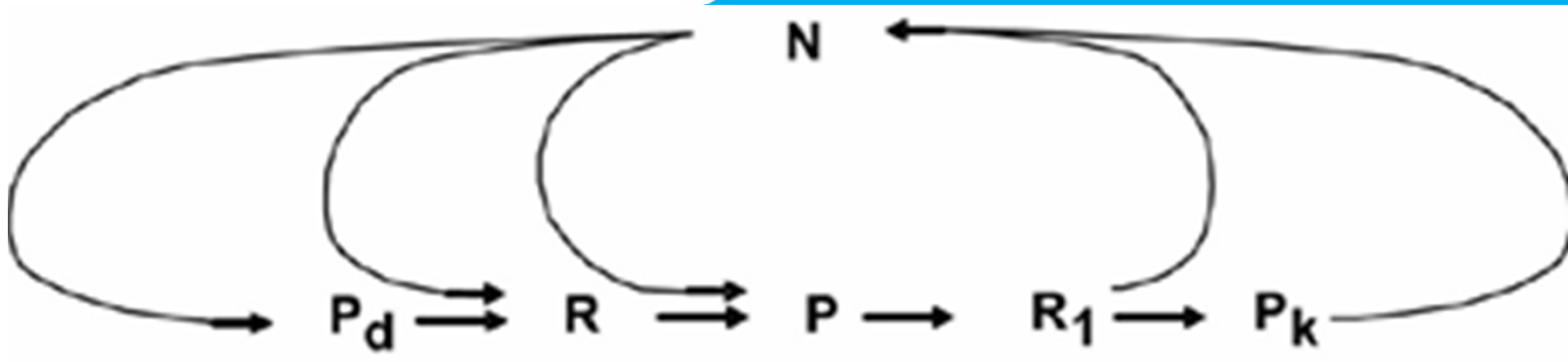
1. Dati avnasi
2. Unaprijed plaćeni troškovi (AVP)
3. Materijal
4. Nedovršena proizvodnja
5. Gotovi proizvodi
6. Roba
7. Kratkoročni finansijski plasmani
8. Nefakturisna potraživanja (AVP)
9. Potraživanja od kupaca
10. Gotovina i ekvivalenti gotovine

		Prethodna godina		Tek u a godina	
		Iznos	% u eš a	Iznos	% u eš a
1.	Dati avansi				
2.	Unapred pla eni troškovi (AVR)				
3.	Materijal				
4.	Nedovršena proizvodnja				
5.	Gotovi proizvodi				
6.	Roba				
7.	Kratkoro ni finansijski plasmani				
8.	Nefakturisana potraživanja (AVR)				
9.	Kupci i druga potraživanja iz poslovanja				
10.	Gotovina i ekvivalenti gotovine				
11.	OBRTNA IMOVINA (1 do 10)				

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Kretanje obrtnih sredstava u svakoj ta ki kružnog toka odvija se u dva suprotna smjera.

- kontinuirana struktura
- diskontinuirana struktura

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Promjena strukture obrtnih sredstava kod preduzeća koja je proizvodnja ili prodaja sezonskog karaktera zakonita je pojava.

Zapažaju se dvije faze:

- faza angažovanja i
- faza realizacije.

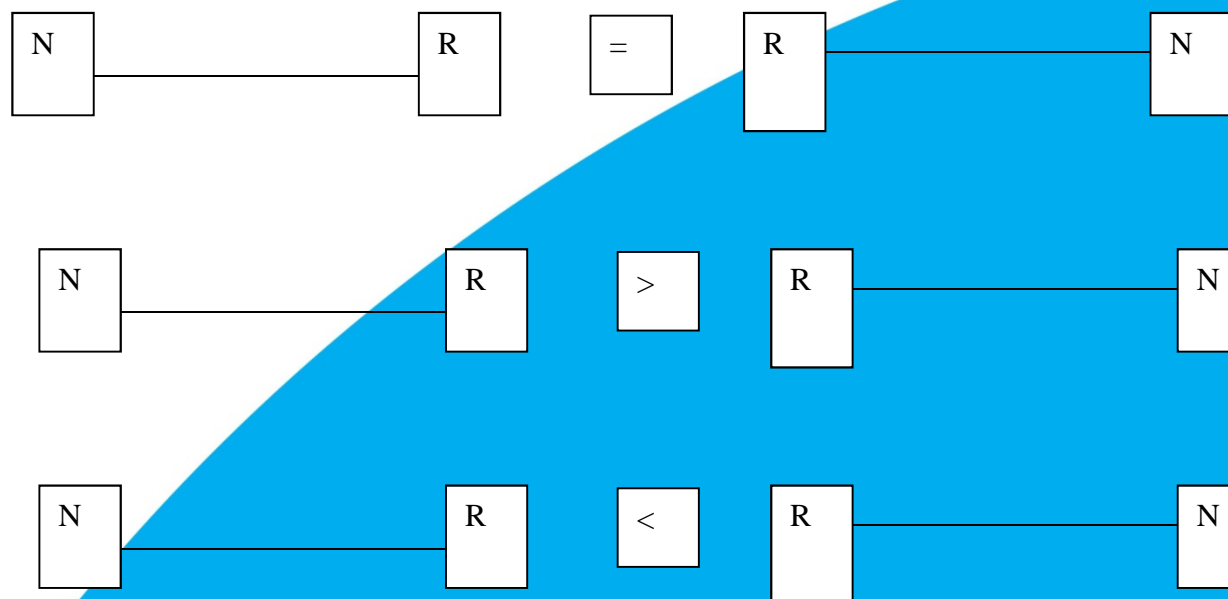
ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Ako je iznos obrtnih sredstava koji iz novca prelazi u robu u jednom periodu ve i od iznosa koji u istom razdoblju prelazi iz robe u novac onda se preduze e nalazi u fazi **angažovanja** sredstava.

Ako je koli ina obrtnih sredstava koji iz robe prelazi u novac u jednom periodu ve i od koli ine koji u istom razmaku vremena prelazi iz novac u robu onda se preduze e nalazi u fazi **realizacije** sredstava.

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Faza je rezultanta izme u dva niza privrednih procesa koji teku u razli itim pravcima.

Ta ka u kojoj se faza angažovanja pretvara u fazu realizacije naziva se ta kom maksimalnog finansijakog naprezanja.

Ta ka u kojoj se faza realizacije pretvara u fazu angažovanja naziva se ta kom minimalnog finansijakog naprezanja.

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta obrtnih sredstava:

$$\mathbf{Ko = Efekat / Masa}$$

$$Ko = E/m$$

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Broj dana trajanja jednog obrta
= 360 (365) / K

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

- ra una se da godina ima 360 dana, a mjesec 30 dana (Njema ka, Danska, Rusija, Švedska)
- ra una se da godina ima 360 dana, a dani se ra unaju po kalendaru (Francuska, Belgija, Jugoslavija, Španija, Švajcarska)
- ra una se da godina ima 365 dana, a dani se ra unaju po kalendaru (Engleska, SAD, Portugalija)

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Pr. Izračunati broj dana od 23.04 do 16.08 ...

- u aprilu 7 dana ($30 - 23 = 7$)
- u maju 31 dan
- u junu 30 dana
- u julu 31 dan
- u avgustu 16 dana
- **115 dana**

Prvi dan se ne uzima u obzir, a zadnji se računa

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta pokazuje koliko se puta obrtna imovina obrnula u periodu za koji se mjeri obrt.

Broj dana obrta, pokazuje koliko je dana trajao jedan obrt obrtnih sredstava.

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Brzina obrta se naj češće mjeri za:

- Ukupnu obrtnu imovinu**
- Zalihe materijala**
- Zalihe nedovršene proizvodnje**
- Zalihe gotovih proizvoda**
- Zalihe robe**
- Potraživanja od kupaca**

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

**Koeficijent obrta ukupnih obrtnih sredstava =
Prihodi od prodaje / Prosje na obrtna sredstva**

1. Poslovni prihod
2. Smanjenje vrijednosti zaliha u inaka
3. **Prihod od prodaje (1+2)**

**Ako je ostvareno pove anje vrijednosti zaliha u inaka
poslovni prihod je jednak prihodima od prodaje.**

Broj dana vezivanja ukupnih obrtnih sredstava

BDV = 360 / KO

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta zaliha materijala

$Kozm = \text{troškovi materijala} / \text{prosje ne zalihe materijala}$

Broj dana vezivanja zaliha materijala ili prosje no vrijeme trajanja jednog obrta

$$BDV_{zm} = 360 / Kozm$$

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta zaliha nedovršene proizvodnje

$K_{Ondp} = \frac{\text{Troškovi završene proizvodnje}}{\text{prosje ne zalihe nedovršene proizvodnje}}$

1. Poslovni rashodi
2. Nabavna vrijednost robe
3. Troškovi obratnog perioda (1+2)
4. Nedovršena proizvodnja po bilansu otvaranja
5. Nedovršena proizvodnja po zaključnom bilansu
6. **Troškovi završene proizvodnje (3+4-5)**

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta zaliha gotovih proizvoda

$Kogp = \text{Troškovi prodatih gotovih proizvoda} / \text{pros. zalihe gotovih proizvoda}$

1. Poslovni rashodi
2. Nabavna vrijednost prodane robe
3. Poslovni rashodi po osnovu troškova (1-2)
4. Smanjenje vrijednosti zaliha u inaka
5. Povećanje vrijednosti zaliha u inaka
6. **Troškovi prodatih proizvoda (3+4-5)**

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta robe

Kotr = Nabavna vrijednost prodane robe / Pros. zalihe trgova ke robe

$$\text{BDV tr} = 360/\text{KOtr}$$

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

Koeficijent obrta potraživanja od kupaca

$KOpk = \frac{\text{Napla ena potraživanja od kupaca}}{\text{prosje an saldo bruto pot. od kupaca}}$

$$BDVPK = 360/Kopk$$

1. Poslovni prihod
2. Smanjenje vrijednosti zaliha u inaka
3. Prihod od realizacije (1+2)
4. Prihodi od upotrijebljenih u inaka i robe
5. Prihodi od prodaje (3+4)
6. Bruto potraživanja od kupaca po završnom bilansu
7. **Napla ena potraživanja od kupaca (5-6)**

Potraživanja od kupaca	
+	-
a	c
b	M (a+b-c)

$$KO_{pk} = \frac{E}{M} = \frac{c}{M}$$

$$I = \frac{c}{a+b}$$

ANALIZA OBRTNE IMOVINE

**Koeficijent obrta dobavlja a = pla ene obaveze
dobavlja ima / prosje ne obaveze prema
dobavlja ima**

**Broj dana trajanja jednog obrta obaveza prema
dobavlja ima = 360 / Ko**

ANALIZA INVESTIRANOG KAPITALA

Stopa prinosa na investirani kapital = **prihodi od investiranog kapitala** / **prosje ni investirani kapital**

1. Prihodi od zakupnine
2. Prihodi finansiranja (ukupno)
3. Prihodi od finansiranja po osnovu obrtne imovine
4. **Prihodi od investiranog kapitala (1+2+3)**

ANALIZA INVESTIRANOG KAPITALA

- Investicione nekretnine
- U eš e u kapitalu povezanih pravnih lica
- U eš e u kapitalu drugih pravnih lica
- Dugoro ni krediti povezanim pravnim licima
- Dugoro ni krediti
- Dugoro ne HOV
- Otkupljene sopstvene akcije
- Ostali Dugoro ni plasmani
- Investirani kapital (1 do 8)

ANALIZA EFIKASNOSTI IMOVINE

$KOps = \text{Ukupan prihod} / \text{Prosje na poslovna imovina}$

Rok povra aja imovine = **Prosje na imovina** / **Godišnji neto nov ani tok iz poslovanja**

1. Neto dobitak
2. Amortizacija
3. Troškovi dugoro nih rezervisanja
4. **Neto nov ani tok iz poslovanja (1+2+3)**